

שאני התם, דאי אמר להו גמירנא, שאני יודע ללמוד וללמד, אמרו ליה: אימא לן! אמור לנו ולמדנו את אשר אתה יודע!

אלא עדיין יש להקשות, שמוכח מדבריו שהוא איש אמנה. שהרי היתה בידו האפשרות להתחמק מבלי שיודה שלא חבש את עצמו בבית המדרש. דהוה ליה למימר: שיכל לומר גמר ושכח, שלמד ושכח.

ואם כן מאי זה שאמר "לא אהיה חבש" — שכלל לא לא למד בבית המדרש, ומוכח שנשארו אנשי אמנה.

ומתרצינן: לא קשיא.

כאן — בדברי תורה, נשארו אמנם אנשי אמנה.

כאן — במשא ומתן, לא נשארו, ואליהם התייחס הכתוב.

מתניתין:

התירו חכמים להיות מצילין מהדליקה פל מלא ככרות — אף על פי שיש בו מאה סעודות, ועיגול גדול של דבילה, אף על פי שיש בו מזון להרבה סעודות, וחבית של יין.

ואומר גם לאחרים: בואו והצילו לכם,

והמכשלה הזאת תחת ירך. דברים, טעמי תורה הנסתרים, שאין בני אדם עומדין עליהם על בוריין לאומרם כהלכה] אלא אם כן נכשלים בהן בכך שאומרים אותן פעמים אחדות בצורה משובשת, אם הם ישנן תחת ידיך — קצין תהיה לנו. תהיה לנו לראש, ותלמדינו תורה.

ומתאר ישעיה הנביא את תשובתו של האיש שביקשו ממנו ללמדם:

"ישא ביום ההוא לאמר: לא אהיה חבש".

אין "ישא" אלא לשון שבועה⁽¹¹⁹⁾.

וכן הוא, הכתוב בעשרת הדברות אומר: "לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא", שהוא איסור שבועה לשקר.

"לא אהיה חבש" — לא אהיה, איני רגיל להיות מהללו אשר הם חובשי עצמן בבית המדרש.

"ובביתי, אין לחם ואין שמלה" — שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא גמרא.

ומכאן מוכח שאכן נשארו בירושלים אנשי אמנה האומרים את האמת!?

ומתרצינן: וממאי כי מחמת שהוא איש אמת הוא עונה להם שאינו יודע? דילמא

שיודע להורות? וביאר, שמדובר על אדם היודע דברים שהם צריכים להיות מכוסים כשמלה, כגון מעשה מרכבה וסתרי תורה, וכשוראים שיודע נסתרות חושבים שיודע להורות הלכה וללמד תורה שבעל פה, משום שאין ראוי לעסוק בנסתרות קודם שיודע התלמוד והלכה. ולכן היה נשבע שאינו יודע מקרא ומשנה, שלא היה מחובשי בית המדרש.

שבדרך כלל התורה מכבדת את לומדיה כמו בגדים חשובים, לכן נקראו דברי תורה דברים שמתכסים בהם כשמלה [וראה להלן עוד פירושו]

119. המהדורא בתרא [למהרש"א] הקשה, למה צריך להישבע שאינו יודע תורה, ולמה יטעו לחשוב על אדם שאין בו לא מקרא ולא משנה

לצרכי סעודתכם⁽¹⁾.

מעורבת.

ואם היו פיקחין — עושין עמו חשבון אחר השבת, עבור שכר עבודתן לפני שיתנו לו את מה שהצילו⁽²⁾.

ולשם [לחצר המעורבת לתנא קמא, ולבן בתירא אפילו לחצר שאינה מעורבת], מוציא כל כלי תשמישו הדרושים לו לצורך יום השבת עצמו, וכמו כן הוא לובש כל מה שיכול ללבוש, ועוטה כל מה שיכול לעטוף, ומוציא⁽³⁾.

להיכן מצילין אותן, את המזונות?

לחצר המעורבת. וזה היתר מיוחד להציל מהדליקה, אבל על דברים אחרים גזרו שלא להצילם שמא יבוא לכבות את הדליקה.

רבי יוסי אומר: לובש לכל היותר שמונה עשר כלים, בגדים מסוימים, וכפי שיתבאר בגמרא, ואינו רשאי לפושטם וללבוש ולהוציא בגדים אחרים.

בן בתירא אומר: מצילין אף לחצר שאינה

1. זו היא דעת הרמב"ם [שבת כג, כד] והטור ושו"ע [ש"ד, ט] שאחרים מצילים רק מזון שלש סעודות. אבל הר"ן הביא דעת רבנו ישעיה, שאחרים מצילים כמה שרוצים, משום שאינם בהולים מהדליקה ואין חשש שיכבו, לכן לא אסרו להם להציל בהיתר בלי הגבלה.

השו"ע [ש"ד, ט]. וביאר המגן אברהם [שם, יא] שאין זה הפקר מצד שאבוד החפץ מהבעלים, משום שיכול להציל על ידי גוי, או שיכול לומר שמא היו ישראלים אחרים מצילים בעבורי.

וכתב החיי אדם [מה, ז] שלפי מה שפסק השו"ע [ש"ד א] שהבתים הסמוכים לדליקה שאינם בהולים כל כך יכולים להציל כל מה שירצו, נראה שאנשים אחרים חוץ מבעל הבית גם כן אינם בהולים ומותרים להציל כמה שירצו. והקשה השער הציון [שם ב, ויא] שהרי בסעיף ט' פסק השו"ע שאם אומר לאחרים בואו והצילו לכם מצילים רק שיעור שלש סעודות?

אולם הרמב"ם בפירוש המשנה והר"ן כתבו, שההפקר הוא כמו מציל מזוטו של ים, משום שהחפץ אבוד מהבעלים נעשה הפקר. וראה להלן בגמרא שרבי עקיבא איגר מחלק, שמזון, כיון שהבעלים יכול להציל רק שלש סעודות, השאר נעשה הפקר כהר"ן. אבל מלבושים, שיכול לפשוט ולחזור וללבוש ולהציל, אינו אבוד ממנו ואינו הפקר.

ותירץ, כיון שהם מצילים לעצמם, דינם כבעל הבית שהתירו לו להציל רק שלש סעודות, והחיי אדם מדבר על אנשים אחרים שמצילים עבור בעל הבית, ועליהם לא גזרו משום שאינם בהולים.

והביאור הלכה מסתפק לדעת רש"י והשו"ע מה הדין אם אמר להם "בואו והצילו", ולא אמר "לכם", האם יכולים לזכות במה שהם מצילים, כיון שגילה דעתו שהתייאש מהצלה לעצמו על ידי גוי או אחרים [והרי אין כונתו לשולחם שיצילו עבורו, משום שאסור לו להציל יותר מצרכו], או שמא כונתו שיצילו עבורו, ואינם נחשבים כשליחיו להצלה, וגם אינו מפקיר.

2. מבואר בגמרא שאין השכר נחשב מעשה שבת, משום שמצד הדין מה שהצילו שייך להם שזכו מההפקר. ודעת רש"י [בגמרא] שההפקר הוא מצד אמירתו "בואו והצילו לכם". וכן פסק

3. כתב הרשב"א כי מה שהתירו במלבושים

פושט, וחוזר ולובש בגדים אחרים, ומוציא⁽⁴⁾.

ואומר לאחרים: בואו והצילו עמי.

גמרא:

שנינו במשנה שיכולין להציל סל מלא ככרות.

והוינן בה: והא תנא ליה רישא שמצילין שלש סעודות, ותו לא?

אמר רב הונא: לא קשיא.

כאן, משנתנו — **כבא להציל בסל אחד** בפעם אחת, יכול הוא להציל את הסל האחד למרות שיש בו ככרות רבות.

כאן, ברישא שמתר להציל רק מזון שלש סעודות, המדובר — **כבא לקפל**, לאסוף

ולחבר כמה סלים יחד כדי להוציא בכולם יחד מזון שלש סעודות, שכל סל הוא טירחה בפני עצמה. הילכך:

כא להציל — מציל את כולן. **כא לקפל** — אינו מקפל אלא מזון שלש סעודות.

רב אבא בר זבדא אמר רב: אידי ואידי — כבא לקפל, ולא קשיא.

כאן — לאותה חצר, מותר אפילו ככרות רבות לפי שאין טורח רב בכך.

כאן — לחצר אחרת, מותר רק מזון שלש סעודות מפני הטורח שבדבר.

בעי רב הונא בריה דרב יהושע: פירש טליתו, וקיפל, ואסף אוכלין והניח בטלית, ושוב קיפל אסף אוכלין והניח בטלית, וביחד היו יותר ממזון שלש סעודות — מאי?

האם **כבא להציל דמי**, שהרי מוציאן כשהם

בהצלה לחצר המעורבת.

4. בכיזור מחלוקת התנאים במשנה יש כמה שיטות. א. רש"י פירש שפושט וחוזר ולובש הוא המשך דברי תנא קמא, ולרבי יוסי מציל רק שמנה עשר כלים ובפעם אחת בלבד. ותנא קמא מיקל בשני דברים שלובש כל מה שיכול בלי הגבלה, ועוד שחוזר להוציא כמה פעמים, ורבי יוסי מחמיר בשני הדברים.

ב. הריטב"א [החדש] והבית יוסף בשם הסמ"ג וספר התרומה כתבו, שהקילו לחזור ולהוציא מלבושים לכולי עלמא, וכך משמע סדר המשנה שאחרי המחלוקת על שיעור ההצלה, נאמר מה שמתר לכולי עלמא לפשוט ולחזור ולהציל. וכן פסק השו"ע [שא, מד].

ג. הרמב"ם [שבת כג, ג] השמיט קולא זו

להציל כמה פעמים ובמזון אסור יותר מצורכו לשבת, כי מזון, כשמציל, חששו שמא ישכח ויכבה את הדליקה. אבל במלבושים, שהתירו להציל רק בדרך לבישה יזכור שאסור לכבות. ולכן פסק המשנה ברורה [שלד, יח] שאם מציל בגדים בידו, מותר רק מה שהוא צריך לשבת.

והרמ"א [שם, י] פסק כהסמ"ג והמרדכי שהצלה בדרך לבישה מותר אפילו לחצר שאינה מעורבת. ורבי עקיבא איגר במשניות הוסיף, כי אפשר שמתר להציל כך גם לרשות הרבים, לדעת הרמ"א הנ"ל. אבל הר"ן כתב שלבישת יותר משמונה עשר בגדים אינה דרך לבישה, ונחשב משא והוצאה, והקילו רבנן להציל כך מהדליקה משום שמדובר במוציא לרשות היחיד. וכתב רבי עקיבא איגר [הנ"ל] שלדעת הר"ן, המשנה המתירה הצלת מלבושים מדברת דוקא

כרוכים בטלית אחת וכמציל בסל אחד הוא. או דילמא כיון שטורח באסיפתם לטלית — כבא לקפל דמי.

תא שמע מדאמר רבא: אטעיה הטעה רב שיזבי לרב חסדא, ודרש לפניו הלכה שאינה נכונה, והודה לו רב חסדא.

וכך דרש לו על הברייתא שהובאה לעיל [ק"ז ב], שאם נשברה חבית בראש הגג מביא כלי ומניח תחתיה כדי להציל את מה שנוזל מהחבית: **ובלבד שלא יביא כלי שהוא מחזיק יותר משלש סעודות!**

וממה שאמר רבא שהטעה רב שיזבי את רב חסדא בהלכה זו, שמע מינה: שהאוסף אוכלין בכלי אחד, כגון כאן שמטפטף הנוזל מהחבית אל הכלי לאט לאט — **כבא להציל דמי**, כיון שעושה זאת בכלי אחד, **ושפיר דמי** להציל יותר משלש סעודות.

אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא: מאי טענתא? דהיינו, מנין לך שרב שיזבי טועה בהלכה זו? שלכן אתה טוען שהוא הטעה בכך את רב חסדא.

אמר ליה: דקתני בברייתא: **ובלבד שלא יביא כלי אחר ויקלוט, כלי אחר ויצרף.**

ויש לדייק: דוקא כלי אחר הוא דלא יביא אבל בהחזא מנא באותו כלי עצמו — כמה דבעי מציל מציל כמה שרוצה.

שנינו במשנה: ומצילין עיגול של דבילה, ועושין עמו חשבון עבור עמלם לאחר השבת.

והוינן בה: **השבון** שעושים עמו — מאי עבידתיה? מדוע יש להם להתחשבן עמו על שכר עבודתם? והרי מהפקירא קזבו⁽⁵⁾ במה שהצילו, ויכולים לקחת הכל לעצמם.

מותר לזכות מהפקר בשבת?

ובגליון רבי שלמה איגר [להלן קכו ב] כתב, שהוכיחו מהגמרא כאן שמותר לזכות מהפקר במציל מדליקה, והקהילות יעקב [ביצה, כג] כתב שלכאורה אפשר לומר שהמציל זוכה בחפץ במוצאי שבת, ודחה לפי מה שכתב הנהיבות המשפט [רסב] שביאוש אין החפץ נפקע מהבעלים עד שיזכה בו אחר ולא יוצא מיד מרשותו, ואם כן לדעת הר"ן [הובא לעיל] שההפקר בדליקה הוא מדין זוטו של ים, אם הציל ולא זכה בחפץ מיד הוא חוזר לרשות הבעלים משום שכעת החפץ אינו אבוד, ולא יוכל המציל לזכות בו במוצאי שבת, ומוכח שהמציל זוכה מההפקר בשבת. והקהילות יעקב הקשה לדעת רש"י שההפקר בדליקה הוא על ידי שאומר בואו

שיכול לפשוט ולחזור ולהוציא, וביאר הכסף משנה [שם, כה] שהוא סובר שקולא זו שיכול לפשוט ולחזור ולהוציא היא דוקא לרבי יוסי ולא לתנא קמא, והיינו, שרבי יוסי מחמיר שמותר להוציא בדרך לבישה רק שמונה עשר בגדים, ומקיל שמותר להציל כך כמה פעמים, וההלכה כתנא קמא שלובש כל מה שיכול. אבל מציל רק פעם אחת. והשו"ע [ש"ל, ח] הביא גם דעה זו.

5. בתשובות רבי עקיבא איגר [קמא, קעד] הביא מחלוקת האם מותר להפקיר בשבת, או שאסור מדרבנן כמו שאסרו להקנות מתנה, שהמגן אברהם [או"ח סוף סימן יג] פסק שמותר להפקיר, ומהרמב"ן והריטב"א הוכיח שסוברים שאסור, ומסתפק רבי עקיבא איגר האם

אמר רב חסדא: מדת חסידות שנו כאן, להחזיר לו.

אמר רבא: וכי אנשים חסידים — אגרא דשבתא, שכר עבור עבודתם בשבת שקלי נוטלים? ואף שאין זה שכר שבת גמור, שהרי הם זוכים בגוף הדבר מהפקר לעצמם, בכל זאת חסידים צריכים להמנע אפילו משכר כזה.

אלא, אמר רבא: הכא, במציל שהוא אדם ירא שמים אך אינו חסיד עסקינן. ולא ניהא

ליה דליתנהי מממון של אחרים, שלא הפקירו אותו מרצונם, ולכן הוא מחזיר. ומצד שני, בהנבם נמי לא ניהא ליה דליטרח⁽⁶⁾.

והכי קאמר: ואם היו אותם יראי שמים פיקחין בהלכות שבת, דיהעי דכהאי גוונא לאו שכר שבת הוא⁽⁷⁾ — עושיין עמו חשבון לאחר השבת.

שנינו במשנה: ולהיכן מצילין וכולי. ואומר להם בואו והצילו לכם.

ומלאכה המותרת בשבת מותר, והרי הדין פשוט שלשומר תינוק או חפץ אסור ליטול שכר בשבת?

ותירץ, שכונת הרמב"ם היא שאם היו חכמים מתירים איסור קל מפני הפסד הדליקה היו מתירים רק לבעלים, או לאחרים להציל בעבורו כדי שלא יפסיד אבל להשתכר מההצלה לא היו מתירים. אבל כאן שמציל בהיתר גמור יכולים ליטול שכר, כיון שאין זה שכר שבת משום שלא שכרו כפירוש רש"י.

והמגן אברהם [שלד, יג] הוסיף עוד סיבה למה צריך את הטעם שכתב הרמב"ם, שהשלטי הגיבורים כתב שאם המציל לא התכוון לזכות בחפץ והחזירו לבעלים בשבת, ואינו יכול לבקש שכרו כחלק מזכיתו בחפץ — משום שלא התכוון לזכות מההפקר, בכל זאת יכול לבקש שכר כמו אם הציל ביום חול מצד שהבעלים נהנה מהצלתו, אולם בשביל שכר הפעולה כזה צריך את הטעם שכתב הרמב"ם — שלא עשה שום איסור בהצלתו — ולכן אין זה נחשב לשכר שבת שהרי לא שכרו ולא התכוון לשכירות, רק שהבעלים נהנה מפעולתו בלי שום איסור ויכול לתבוע שכר. אבל אם עשה איסור [אפילו דרבנן] בהצלתו, אסור לו להרויח שכר על פעולתו [וראה מחצית השקל ויד אפרים שם שביארו

והצילו לכם, מוכח שסובר שמותר להפקיר בשבת? והביא קושיית נחל איתן איך מועיל אמירתו להפקיר הרי אינו מפקיר לכל העולם אלא רק למצילים, והרי הפקר לעניים ולא לעשירים אינו הפקר עד שיפקיר לכולם?

ותירץ, שכאן אינו מפקיר אלא נותן רשות לזכות בנכסיו לכל מי שיציל, והחפץ יוצא מרשותו רק כשזוכים בו אחרים וזה מותר בשבת, ואינו דומה למפקיר שמוציא מרשותו מיד.

6. הרש"ש מבאר שכך הדין באבידה [בבא מציעא כד ב] שאפילו אם זכה בה והדין הוא שהרי אלו שלו, בכל זאת לפנים משורת הדין צריך להחזיר. אבל אם הפסיד ממלאכתו נוטל שכר ביטול מלאכתו, ולכן ירא שמים שמציל מדליקה יחזיר ולא יזכה בחפץ, ויטול שכר טירחא.

7. רש"י פירש, שאין זה שכר שבת משום שמתחילה לא הלך להציל כמו פועל בשכר, ובאופן כזה מותר ליטול שכר. והרמב"ם [שבת כג, כד] כתב: ואין זה שכר שבת שהרי אין שם מלאכה ולא איסור, שלא הוציאו אלא במקום מעורב. ותמה המגיד משנה ששמע ששכר על

ופונדא. קלבוס של פשתן, וחלוק, ואפילויות, ומעפורת, ושני ספרקין, ושני מנעלים. ושני אנפילאות, ושני פרגה, וחגור שבמתניו, וכובע שבראשו, וסודר שבצוארו. שבגדים אלו עשוי אדם ללבוש ביחד, ובמקומות הקרים ביותר זו דרך הלבישה, ולכן מציל כך מדליקה, אבל יותר מאלו זה נחשב למשא ואסור.

מתניתין:

רבי שמעון בן ננס אומר: פורסין עור לח של גדי על גבי שידה תיבה ומגדל שאחז בהן את האור⁽⁹⁾, מפני שהוא, עור הגדי הלח רק מחרץ, נחרץ ולא נשרף ובכך הוא מגין על התיבה שלא תישרף.

ועושיין מחיצה לפני הדליקה בכל הכלים, בין מלאין מים בין ריקנים, בשביל שלא

והוינן בה: מאי שנא הכא ביחס למזונות דקתני "בואו והצילו לכם". ומאי שנא הכא ביחס לבגדים דקתני "בואו והצילו עמי"?

אמרי: גבי מזונות קתני "לכם" — משום דלא קא חזו, שאין ראוי לו מתוך המזונות אלא מזון שלש סעודות.

אבל גבי לבושים קתני "עמי" — משום דקחזי ליה שראויים לו כל הלבושים שיוציאו לכולי יומא⁽⁸⁾.

תנו רבנן: לובש, מוציא ופושט. וחוזר ולובש ומוציא ופושט, ואפילו כל היום כולו — דברי רבי מאיר.

רבי יוסי אומר: אינו לובש אלא שמנה עשר כלים, בגדים מסוימים.

ואלו הם שמנה עשר כלים: מקטורן, אונקלי,

את החלוק הנ"ל]

שבעל הבית מציל כמו אחרים נקט התנא לשון הצילו "עמי" שדינם שוה.

ורבי עקיבא איגר [הנ"ל] פירש שבמזון שבעל הבית יכול להציל רק שלש סעודות, מסתבר שהשאר שאינו יכול להצילו נעשה הפקר כמו זוטו של ים [כדעת הר"ן], ולכן כשאומר לאחרים להציל נקט לשון "לכם" שהוא הפקר. אבל במלבושים שבעל הבית יכול להציל כמה פעמים אינו הפקר, ולכן אומר בואו והצילו "עמי", דהיינו, בעבורי.

9. השפת אמת הקשה, הרי אסרו להציל מדליקה אפילו להוציא כלים בהיתר גמור, שמא יבא לכבות ומדוע התירו לפרוס עור גדי? ועוד שמכבאר בגמרא שרבי יוסי אסר לגרום כיבוי מחשש שמא יכבה ורבנן מתירים, והרי גם הם מודים שחששו שיכבה ואסרו להציל אפילו

8. רבי עובדיה מברטנורא ביאר שבמאכלים שיותר להציל רק שלש סעודות, נקט התנא "לכם" משום שאין דין בעל הבית ואחרים שוה, שלפעמים הוא עדיין לא סעד והם סעדו או להיפך, ולכן אומר להם שיצילו לפי דינם. אבל במלבושים אומר "עמי" שדין אחרים שוה לבעל הבית. וכתב בגליון רבי עקיבא איגר [במשניות] שביאורו הוא לדעת רש"י שהאחרים מצילים רק שלש סעודות.

ולדעת הר"ן שאחרים מצילים מזון כמה שירצו ביאר השפת אמת שהמקור שלו הוא מתירץ הגמרא כאן, ופירש שבמזון נקט התנא "לכם" משום שבעל הבית מציל רק שלש סעודות ואחרים כמה שירצו לכן אומר להם שיצילו "לכם" כמה שיוכלו. אבל במלבושים

תעבור הדליקה⁽¹⁰⁾.

רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאין מיים, לפי שכלי חרס חדשים אין יכולין לקבל את האור, והן מתבקעין ומכבין המים את הדליקה.

מיתבי ממה ששינונו כברייתא: טלית שאחז בה האור מצד אחד — פושטה ומתכסה בה, ואם כבתה — כבתה. וכן ספר תורה שאחז בו האור — פושטו וקורא בו, ואם כבה — כבה. ומבואר שרק לפשוט התירו ולא הותר לשפוך מים על הבגד כדי להגן עליו.

ומשנינן: הוא, רב, דאמר — כרבי שמעון קכ-ב בן ננס המתיר לעכב את הדליקה אפילו בעור לח של גדי⁽¹²⁾.

גמרא:

אמר רב יהודה אמר רב: טלית שאחז בה האור מצד אחד — נותנין עליה⁽¹¹⁾ מים מצד אחר, ואם כבתה — כבתה.

ודחינן: אימר דאמר רבי שמעון בן ננס שמותר לעכב את הדליקה בעור גדי לח מפני שהוא רק מחרך, שנחרך העור, ורק

בהיתר?

שם.

ותירץ, שאם עוסק בכיבוי הדליקה באופן המותר — כגון גורם, אין חשש שישכח ויכבה בידיים, ודוקא כשמוציא חפצים חששו שישכח ויכבה את הדליקה באיסור.

עוד תירץ, שבמקום שהדליקה ממשיכה לבעור והוא מציל כלים חששו שייכבה. אבל כשהוא גורם כיבוי הדליקה באופן המותר ותכבה כל הדליקה לא גזרו, ולפי זה לפרוס עור על תיבה מותר דוקא כשעל ידי זה מונע את הדליקה כולה. אבל להציל את התיבה לבד ותמשיך הדליקה אסור, וכתב שלא משמע כך בפוסקים.

10. המרדכי [שצט] כתב שהתירו גרם כיבוי דוקא משום ההפסד שבדליקה. אבל לגרם כיבוי נר וגחלת וכדומה אסור אפילו ביום טוב, וכן פסק הרמ"א [שלד, כב].

והמגן אברהם [תקיד, ז] כתב שהרא"ש חולק וסובר שמותר לגרום כיבוי גם בלי הפסד, וכן פסקו האחרונים, וביאר השער הציון [תקיד, לא] שביום טוב הקילו יותר, ודוקא כשאינו פסיק רישיה שייכבה הנר, ראה ביאור הלכה

ורבי עקיבא איגר [שלד, כב] מסתפק אם המרדכי והרמ"א שאסרו גרם כיבוי כשאין הפסד, דיברו דוקא על מחיצת כלים עם מים או גם על פריסת עור על התיבה, וכתב שדעת המגן אברהם [תקיד, ה] שלפרוס עור גדי מותר אפילו כשאין הפסד, וברמ"א משמע שגם את זה התירו רק בהפסד של דליקה.

11. התוספות כתבו, שאסור ליתן מים על הבגד עצמו משום כיבוס, וכונת הברייתא שיתן מים סמוך לבגד. והטור [שלד] כתב שיתן יין או שאר משקה שאינו מכבס, והתוספות לעיל [קיא ב] סוברים שמותר לתת מים אפילו על הבגד עצמו, ושרייה במים נחשב לכיבוס רק כשיש כתם ולכלוך על הבגד. והשו"ע [שלד, כד] פסק שאסור לשרות בגד נקי במים, וראה ביאור הלכה [שב, ט] שעל אף שנחלקו האחרונים בדעת השו"ע ראוי להחמיר בספק דאורייתא.

12. הרי"ף פסק כהברייתא שטלית שאחז בה האש פושטה, ולא הביא את רב שמתיר לתת עליה מים, ותמהו הראשונים שהרי מבואר